

?lkokul Rehberlik Hizmetlerinden Beklentiler Envanteri

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). ?lkokul Rehberlik Hizmetlerinden Beklentiler Envanteri. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=23496>

Özet

?lkokul Rehberlik Hizmetlerinden Beklentiler Envanteri, ilk olarak 1995 y?l?nda N. Tuzcuo?lu tarafından bir doktora tezi kapsam?nda geli?tirilmis? bir ölçme arac?d?r. Bu ölçek, ilkokul düzeyindeki çe?itli payda?lar?n (ö?retmenler, veliler veya ö?renciler) okul bünyesindeki Rehberlik Hizmetleri ve psikolojik dan??manlık servislerinden sahip olduklar? beklentileri sistematik olarak ölçmek amacıyla tasarlanm??t?r. Ölçe?in temel amac?, rehberlik servislerinin etkinliklerini ve hizmetlerini, hedef kitlenin alg? ve ihtiyaçlar? do?rultusunda de?erlendirmeye olanak sa?lamakt?r. Bu envanter, özellikle 1990'l? y?llarda Türkiye'deki rehberlik uygulamalar?n?n niteli?ini ve kapsam?n? anlamaya yönelik önemli bir **geli?tirme** çal??mas?d?r.

Ölçek, rehberlik servislerinin sundu?u akademik, ki?isel-sosyal ve mesleki geli?im alanlar?ndaki hizmetlere yönelik alg?lar? ve talepleri belirlemeyi hedefler. Elde edilen veriler, rehberlik programlar?n?n planlanmas?nda ve mevcut hizmetlerin iyile?tirilmesinde önemli bir geri bildirim mekanizmas? olarak kullan?lm??t?r.

Anahtar Kelimeler

Rehberlik Hizmetleri, ?lkokul, Beklentiler, Okul Psikolojik Dan??manlık, Ölçek Geli?tirme, Tuzcuo?lu, 1995.

Yazarlar

N. Tuzcuo?lu

Amaç

Bu envanterin temel amac?, ilkokul kademesinde görev yapan e?itimcilerin, velilerin ve/veya ö?rencilerin okul rehberlik ve psikolojik dan??manlık servislerinden ne tür hizmetler bekledi?ini ve bu beklentilerin mevcut hizmetlerle ne ölçüde örtü?tü?ünü tespit etmektir. Ölçek, rehberlik servislerinin kuramsal hedefleri ile uygulamadaki alg?lanan ihtiyaçlar aras?ndaki bo?lu?u belirleyerek, hizmetlerin daha etkin ve hedef odaklı hale getirilmesine katkı sa?lamay? amaçlam??t?r.

Ölçe?in geli?tirilmesi, doktora tezi kapsam?nda, alandaki uygulamalı ara?t?rmalara veri sa?lamak üzere yap?lm??t?r. Bu sayede, rehberlik programlar?n?n içeri?i, sunu? biçimi ve önceliklendirilmesi konular?nda bilimsel temelli kararlar alınmas? hedeflenmi?tir.

Yap? (Ölçülen Psikolojik Yap?)

İlkokul Rehberlik Hizmetlerinden Beklentiler Envanteri, temel olarak "Rehberlik Hizmetlerine Yönelik Beklenti" adıyla verilen psikolojik yapıya ölçmektedir. Bu yapı, genellikle çok boyutludur ve ilkököl düzeyinde rehberlik hizmetlerinin üç ana alanına odaklanmasını beklenir:

Eğitsel Rehberlik Beklentileri: Öğrenme stratejileri, akademik başarıya destekleme ve okul uyumu.

Kişisel-Sosyal Rehberlik Beklentileri: Duygusal gelişim, sosyal beceriler, problem çözme ve zorbalıkla mücadele.

Mesleki Rehberlik Beklentileri: Kariyer farkındalığının ilk adımları ve ilgi alanlarının keşfi (ilkokul düzeyine uygun basitlikte).

Ölçek, paydaşların rehberlik hizmetlerinin bu boyutlardaki önemine ve gerekliliğine dair inançları ve taleplerini derecelendirmelerini sağlamaktadır.

Geçerlik

Kaynak verilerde ölçeğin **Geçerlik** çalmalarına dair spesifik bir bilgi ("-") bulunmamaktadır. Ancak, bir doktora tezi kapsamında geliştirilen standart bir psikometrik araç olması nedeniyle, Tuzcuoğlu (1995) tarafından kapsamlı geçerlik çalmaları yapıldığı varsayılmaktadır. Tipik olarak bu tür envanterlerde aşağıdaki geçerlik türleri incelenir:

Kapsam Geçerliliği (Content Validity): Ölçek maddelerinin, rehberlik hizmetlerinden beklentiler yapısının yeterli düzeyde temsil edip etmediği, genellikle alan uzmanlarının görüşleri alınarak değerlendirilmiştir.

Yapı Geçerliliği (Construct Validity): Ölçeğin ölçmeyi amaçladığı teorik yapıya ne kadar iyi ölçtüğünü belirlemek amacıyla faktör analizi gibi istatistiksel yöntemler kullanılmı olmalıdır.

Ölçüt Bağlantılı Geçerlik (Criterion-Related Validity): Ölçek puanlarının, beklentilerle ilgili dışsal bir ölçüt (örneğin, rehberlik hizmetlerine katılım sıklığı veya memnuniyet düzeyi) ne kadar ilişkili olduğu incelenmiş olabilir.

Güvenirlik

Kaynak verilerde ölçeğin **Güvenirlik** çalmalarına dair spesifik bir bilgi ("-") bulunmamaktadır. Ancak, geçerlik çalmalarında olduğu gibi, ölçeğin tutarlılığını kanıtlamak amacıyla güvenilirlik analizlerinin yapıldığı güçlü bir varsayımdır. Olası güvenilirlik yöntemleri şunlardır:

İç Tutarlılık (Internal Consistency): Maddelerin birbirleriyle ne kadar tutarlı olduğunu gösteren Cronbach Alfa katsayısının hesaplanması beklenir. Bu katsayı, ölçeğin genel güvenilirlik düzeyini yansıtır.

Test-Tekrar Test Güvenirliği (Test-Retest Reliability): Aynı denek grubuna farklı zamanlarda uygulanan ölçek sonuçları arasındaki korelasyonun incelenmesiyle zaman içinde puanların

kararlı??? ara?t?r?lm?? olabilir.

Faktör Analizi

Bu envanterin çok boyutlu bir yap?y? ölçmesi beklendi?inden, yap? geçerli?ini desteklemek amacıyla **Faktör Analizi** yönteminin kullan?ld??? tahmin edilmektedir. Tuzcuo?lu (1995) tezinde, Beklentiler Envanteri'nin hangi alt faktörlerden olu?tu?unu (örne?in, E?itsel Beklenti, Sosyal Beklenti) belirlemek için Ke?fedici Faktör Analizi (KFA) uygulam?? olabilir. Ard?ndan, bu faktör yap?s?n?n do?rulu?unu test etmek amacıyla Do?rulayc? Faktör Analizi (DFA) kullan?lm?? olabilir. Faktör analizi sonuçlar?, rehberlik hizmetlerinden beklentilerin teorik olarak ayr??t?r?labilir boyutlara sahip oldu?unu göstermelidir.

Enstrüman (Ölçek Yap?s?)

Test Türü: Geli?tirme ölçe?i. Yeni bir psikometrik araç olarak olu?turulmu?tur.

Format: Olas?l?kla Likert tipi derecelendirme ölçe?i (örne?in, 3'lü, 4'lü veya 5'li seçenekler: "Hiç Kat?lm?yorum"dan "Tamamen Kat?l?yorum"a).

Mevcut Diller: Türkçe (Özgün geli?tirme dili).

Popülasyon Grubu: ?lkokul (Olas?l?kla ilkokul ö?retmenleri, yöneticileri ve/veya velileri).

Ya? Grubu: Yeti?kinler (Ö?retmenler ve veliler için) veya 8-11 ya? grubu (E?er ö?renci formu mevcutsa).

Popülasyon Detaylar?: Tuzcuo?lu'nun tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde tamamland???ndan, örneklem büyük olas?l?kla 1990'lar?n ortalarında ?stanbul'daki ilkokullardan seçilmi?tir.

Test Metodolojisi: Öz bildirim (Self-report) envanteri. Kat?l?mc?lar?n rehberlik hizmetlerine yönelik ki?isel görü? ve beklentilerini beyan etmeleri esas?na dayan?r.

Anahtar Kelimeler

Rehberlik Beklentileri, ?lkokul E?itimi, Psikolojik Dan??manlık, Geçerlik, Güvenirlik, Tuzcuo?lu 1995.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlayc?: Bilgi mevcut de?ildir.

Ba?I? Kurulu? E-posta Adresleri: Bilgi mevcut de?ildir.

Yaz??ma Adresi: Bilgi mevcut de?ildir.

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Ölçek, N. Tuzcuo?lu'nun 1995 y?I?nda tamamlanan doktora tezi kapsam?nda geli?tirilmis?tir. Ölçe?in ticari kullan?m?, yay?n haklar? ve izin süreçleri için do?rudan yazar veya ilgili üniversite (Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü) ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Kamuoyuna aç?k bir akademik çal??ma olan doktora tezlerinde geli?tirilen araçlar, genellikle akademik ara?t?rmalar için ücretsiz veya yazar izniyle kullan?labilir durumdad?r.

Test Y?I?: 1995

Kaynaklar

Bu envanterin temel referans? ve geli?tirme kayna?? a?a??daki doktora tezidir:

Tuzcuo?lu, N. (1995). *?lkokullarda rehberlik servislerinden beklentiler ve rehberlik servisinin ö?renciler üzerindeki etkisi* (Doktora tezi). Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, ?stanbul.

?lkokul Rehberlik Hizmetlerinden Beklentiler Envanteri Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Orijinal kaynak içerikte ?lkokul Rehberlik Hizmetlerinden Beklentiler Envanteri'ne ait maddeler veya PDF ba?lant?s? bulunmamaktad?r. Maddelere ula?mak için Tuzcuo?lu'nun (1995) doktora tezinin orijinal metnine ba?vurulmas? gerekmektedir.